

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 37. став 1. тачка г) и члана 61. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 29. маја 2024. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за оцјену уставности члана 47. ст. 1. и 4. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 134/11, 82/13, 103/15, 111/21, 15/22, 132/22 и 43/23 – Одлука Уставног суда Републике Српске).

О б р а з л о ж е њ е

Горан Авлијаш из Бањалуке кога заступа Заједничка адвокатска канцеларија „Пуцар“ из Бањалуке дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјену уставности члана 47. ст. 1. и 4. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Српске“ број 134/11). У иницијативи се наводи да оспорена одредба члана 47. став 1. Закона прописује да се годишњи лични коефицијент утврђује тако што се укупан износ плата за сваку календарску годину подијели са просјечном годишњом платом у СРБиХ и Републици Српској за исту календарску годину, чиме се они осигураници, чији је укупан износ плата у календарској години мањи од дванаест, доводе у неравноправан и дискриминаторски положај у односу на осигуранике који су имали дванаест плата током цијеле године, јер добијају мањи годишњи лични коефицијент, који директно утиче на висину пензије. Давалац иницијативе сматра да би сви осигураници били у равноправном положају, када би се укупан износ плата примљених за одређени период у години дијелио са укупним износом просјечних плата примљених у СРБиХ и Републици Српској у истом годишњем периоду. У иницијативи се такође наводи да се прописивањем као у одредби члана 47. став 4. Закона да годишњи лични коефицијент може бити највише четири, осигураници са већим годишњим платама и већим уплаћеним доприносима за пензијско и инвалидско осигурање доводе у неравноправан и дискриминирајући положај у односу на осигуранике који су остварили нижа годишња примања, јер се тим осигураницима узима цјелокупан износ остварених годишњих плата и уплаћених доприноса, чији износи не прелазе законом прописан максимални коефицијент. Због наведеног, давалац иницијативе сматра да су оспорене законске одредбе у супротности са одредбама чл. 5, 10, 50, 54. и 56. Устава Републике Српске и са чланом 14. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, чланом 1. Протокола 1 уз Конвенцију, као и Протоколом 12. уз Конвенцију.

Оспореним чланом 47. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 134/11, 82/13, 103/15, 111/21, 15/22, 132/22 и 43/23 - Одлука Уставног суда Републике Српске) прописано је да се годишњи лични коефицијент утврђује тако што се укупан износ плата, односно основица осигурања осигураника, почев од 1. јануара 1970. године до године која претходи години остваривања права, изузимајући 1992. и 1993. годину, за сваку календарску годину подијели са просјечном годишњом платом у СРБиХ, односно Републици за исту календарску годину. Оспореним чланом 47. став 4. истог закона прописано је да годишњи лични коефицијент може износити највише четири.

Разматрајући дату иницијативу, Суд је утврдио да је о уставности оспорених законских одредаба рјешавао у раније вођеним поступцима, уз констатацију, да су чланом 7. Закона о измјенама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Српске“ број 103/15) у члану 47. у ставу 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 134/11 и 82/13) послије ријечи „до године“ додате ријечи „која претходи години“, став 2. је брисан, а досадашњи ст. 3. до 7. постају ст. 2. до. 6, чиме је дотадашњи став 5. члана 47. овог закона постао став 4, а његов садржај је остао исти.

Наиме, Суд је утврдио да Рјешењем број У-56/12 од 19. фебруара 2014. године („Службени гласник Републике Српске“ број 14/14) није прихватио иницијативу за оцјену уставности члана 47. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Српске“ број 134/11), јер је, поред осталог, утврдио да је законско прописивање начина обрачуна висине старосне пензије и годишњег личног коефицијента засновано на уставном овлашћењу из члана 49. ст. 1. и 2. Устава и тачке 12. Амандмана XXXII на Устав којим је замијењен члан 68. Устава, као и да је начин на који ће ова питања бити уређена, одраз цјелисходне процјене законодавца с обзиром на то да Устав не утврђује непосредно права по основу пензијског осигурања.

Такође, Рјешењем број У-20/12 од 26. јуна 2013. године („Службени гласник Републике Српске“ број 60/13) Суд није прихватио иницијативу за оцјену уставности, између осталог, члана 47. став 5. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Српске“ број 134/11), цијенећи да је оспорено прописивање сагласно овлашћењима законодавца из тачке 12. Амандмана XXXII на Устав којим је замијењен члан 68. Устава да уреди и обезбиједи систем у области социјалног осигурања, те да је исто ствар законодавне политике коју Уставни суд, сагласно одредби члана 115. Устава, није надлежан да оцјењује.

С обзиром на наведено, Суд је на основу члана 37. став 1. тачка г) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 104/11 и 92/12) одлучио да не прихвати иницијативу за покретање поступка за оцјену уставности члана 47. ст 1. и 4. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 134/11, 82/13, 103/15, 111/21, 15/22, 132/22 и 43/23 – Одлука Уставног суда Републике Српске), јер је већ одлучивао о истој ствари.

На основу изложеног Суд је одлучио као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић, Светлана Брковић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић, проф. др Дарко Радић и академик проф. др Снежана Савић.

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА
Мр Џерард Селман

Број: У-53/23

29. мај 2024. године